

KRATKIJ DEFEKTOLOGIČESKIJ SLOVAR

(Kratki defektološki rječnik)

Moskva 1964, str. 397, cijena 1 rublja i 41 kop,

60 autora ovog rječnika defektologije namjeravali su sabrati sve pojmove o anomalijama djeteta u razvitku, odgoju i naobrazbi te metodama, zadacima i organizaciji rada s defektnom djecom. Autori su zamislili da rječnik pruži informacije pretežno iz oblasti surdopedagogije, tiflopedagogije, oligofrenopedagogije kao i osnovne podatke iz graničnih područja. Knjigu su namijenili nastavniku pedagoga, studentima pedagoških instituta, studentima medicinskih fakulteta i roditeljima.

Kratki defektološki rječnik specifičan je po namjeni i po materiji koju obuhvaća. No upravo zato, jer taj rječnik treba da u najsažetijem obliku informira onoga koji se zanima odnosno bavi širokim područjem defektologije i pruži mu zaokružena, suvremena, precizna, no svakako i potpuna obavještenja o svim pojmovima i terminima iz toga kruga, očito je da je to složen, težak i nadasve odgovoran zadatak.

U relativno malenom opsegu od 397 stranica dvostupačnog teksta, dat je alfabetskim redom prikaz sovjetske defektologije. Čitalac iz drugih zemalja nailazit će u tom rječniku na specifičnost sovjetske defektologije izložene pretežno s pedagoške strane.

Čitav niz termina i pojmova dobro je i zaokruženo obrađen. Međutim, neki su pojmovi nepotpuno prikazani, s nepreciznom definicijom i nedovoljno su osvijetljeni obzirom na važnost koju predstavljaju; nažalost, neki su i posve izostali.

Treniranje pojmova i termina iz područja medicinske audiologije ispalo je u nizu slučajeva odviše-simplificirano i nepotpuno. Mada je rječnik namijenjen defektologu, neliječniku ipak, odnosno upravo zato, i moraju u takvoj ediciji biti svi medicinsko-audiološki termini i pojmovi cjelovito i sažeto prikazani. Nije moguće prihvatiti koncepciju, po kojoj je dovoljno u takvom rječniku čitavu medicinsku disciplinu, koja je inače dobrim dijelom svoga djelovanja i te kako povezana s defektologijom, a to je otorinolaringologija, prikazati defektologu na samo pola uskog stupca teksta. Ne može se opravdati da je za cijelu audiologiju — disciplinu na kojoj počiva čitava moderna koncepcija rehabilitacije nagluhosti — dovoljno ciglih 25 redaka teksta. Isto toliko prostora i teksta kao za audiologiju dato je izlaganju obične tehnike laringoskopske pretrage, kliničke slike nistagmusa itd. Uslijed tako nedostatnog i nedovoljnog iznošenja materije za pojedine medicinsko-audiološke termine, jasno je, da je npr. u prikazu audiometrije potpuno ispalo ma i samo nabranje supraliminarne, kontinuirane i grupne audiometrije, pa analiza audiograma itd. Pojam slušnog amplifikatora dat je na način koji bi odgovarao vremenu otprije 10 do 15 godina i danas je sve ono što su autori pod taj termin strpali u samo jedan jedini stupac, samo još od historijske vrijednosti.

Ništa bolje nije prošlo ni područje neuropsihijatrije i njenih srodnih struka. Ako su dobro prikazani pojmovi kao npr. anamneza, pažnje, zapamćivanje, igra abnormalne djece, mišljenje, poremećaji čitanja i pisanja, umno zaostalo dijete, endokrinopatije — znatan je broj pojmova koji su prikazani neprecizno i nepotpuno kao npr. afektivni poremećaji, pa porijeklo i podjela neuroza itd. Organska psihopatija nije razumljiv termin, a diskutabilno je da li se o njoj i može govoriti. Ne spominje se psihomotorna epilepsija. Adaptacija kao socio-psihološko-pedagoški termini ima danas izuzetno važno značenje pa je šteta da ovo pitanje u rječniku nije ni dodirnutu. Liječenje mišićne progresivne distrofije prikazano je nedovoljno i zastarjelo. Na histeriju se gleda samo kroz stavove učenja fiziologije i. P. Pavlova. Psihoterapiji je dato daleko premalo važnosti i prostora a psihoanalizi nimalo. Nigdje se ne spominju imena Esquirola, Pinela, Bleulera, Bumkea, Sullivana, Mayera, ali i Korsakova, Bechtereva i drugih. Vrlo necjelovito su prikazani pojmovi: ambidekstria, afektivitet, depresija, demencija u dječjoj dobi, manično stanje, psihoze, temperament. U stručnom rječniku takve vrste rado bismo vidjeli i pojmove koji su sastavni dio svakidašnjeg praktičnog rada, no od ovih mnogi u rječniku nedostaju, kao što su; abulija, amencija, analgezija i anestezija, autizam, automatizam, degeneracija, delirij, derealizacija i depersonalizacija, disocijacija, iluzija, lues, okupaciona terapija, regresija, retardacija.

Ova nas knjiga potiče na misao ne bi li trebali naši defektolozi da razmisle o izdavanju naše Jugoslavenske defektologije.

M. Pražić, B. Pražić